

Vergaderjaar 1989-1990 Nr. 87d

20 569

Instelling van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en regelen op het gebied van de arbeidsvoorziening (Arbeidsvoorzieningswet)

21 063

Invoeringswet Arbeidsvoorzieningswet

NADER VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 15 mei 1990

De leden van de P.v.d.A.-fractie dankten de bewindslieden voor hun uitvoerige Memorie van Antwoord. Ervan uitgaande dat de beantwoording weinig tijd zal kosten en geen vertraging behoeft te betekenen voor de plenaire behandeling, stelden zij nog enkele nadere vragen.

Deze leden hadden geconstateerd dat het antwoord op hun vraag naar de delegatie van de aangegane publiekrechtelijke verplichting t.a.v. beroepskeuzevoorlichting op grond van artikel 9 van het Europees Sociaal Handvest en artikel 3 van de ILO-Conventie nr. 142 letterlijk is overgenomen uit de lijst van antwoorden t.b.v. de Tweede Kamer (21 453, nr. 5, p. 9). De vaststelling dat de gekozen constructie «ons inziens niet in strijd is met het Europees Sociaal Handvest» wordt als volgt beargumenteerd: «Indien de Arbeidsvoorzieningsorganisatie de uit de wet voortvloeiende verplichtingen niet naar behoren na zou komen kan door middel van een algemene maatregel van bestuur, op grond van artikel 115 van de Arbeidsvoorzieningswet, een voorziening worden getroffen ter effectuering van het recht.» Deze leden vroegen welke criteria zullen worden gehanteerd om te bepalen dat de minister van zijn bevoegdheden gebruik dient te maken teneinde via een AMvB een dergelijke voorziening te treffen. Stel, een RBA is niet tevreden met het voorlichtingsaanbod van het RDC. Er komt geen contract tot stand. De hiervoor beschikbaar gestelde middelen kunnen niet voor andere doelen worden aangewend (zie 21 453, nr. 5, onder 67). De geëigende particuliere markt is er niet meer, want deze wordt geacht te zijn opgegaan in het RDC. Het RBA zal dan zelf in de lacune moeten voorzien. Stel het is daartoe niet in staat, ook niet na een eventuele aanwijzing van het CBS. Volgt dan een AMvB? Bij hoeveel van de RBA's moet zich zo'n situatie voordoen, wil een AMvB een geëigend middel zijn? Met andere woorden: hoeveel «witte vlekken» (met behoud van het «bereikbaarheids criterium») acht de bewindsman (nog) acceptabel?

Zij vroegen voorts of de invulling van de beperkende voorwaarde «redelijkerwijs noodzakelijk» van de wetstekst (artikel 73) in termen van limitering van individuele advisering, zich wel verhoudt met de «individueel gerichte» redactie van artikel 9 Europees Sociaal Handvest: '(allen) ... dient te helpen bij de oplossing van vraagstukken met betrekking tot

¹ Samenstelling: Franssen (CDA), voorzitter, Bos-Beernink (CDA), Van der Meulen (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Klaassens-Postma (PvdA), Van de Zandschulp (PvdA), Heijmans (VVD), Vonhoff-Luijendijk (VVD), Gelderblom-Lankhout (D66), mw. Bolding (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Van der Jagt (GPV).

beroepskeuze en veranderingen in een beroep, met inachtneming van hun persoonlijke eigenschappen, alsmede van het verband tussen deze en de bestaande werkgelegenheid.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden met instemming kennis genomen van het feit dat het arbeidsvoorzieningsbeleid in het bijzonder gericht is op moeilijk plaatsbare groepen als langdurig werklozen, vrouwen en minderheden. Eveneens onderschreven zij de noodzaak van trajectbemiddeling, een combinatie van heroriëntatie, voorschakeling, opleiding, werkervaring en bemiddeling, waarvoor, zoals ook in de Memorie van Antwoord wordt aangegeven, ook de inzet van basiseducatie, vormings- en ontwikkelingswerk en VAVO noodzakelijk kan zijn. Deze leden betreurden het dan ook dat er een zodanig tempoverschil is ontstaan tussen de onderwijswetgeving en de onderhavige wetsvoorstellen, dat in de Memorie van Antwoord herhaaldelijk moet worden verwezen naar nog niet afgeronde wet- en regelgeving, zoals de WCBO, (I)KVE en naar de uitwerking van de motie Van de Camp/Leijnse. Voorts zal de regionale samenwerking tussen onderwijsinstellingen cruciaal zijn, zo taxeerden deze leden, met name vanwege de «doelgroepexpertise». Behoort deze expertise tot de «kwaliteit» van de instellingen waarvoor de minister van Onderwijs en Wetenschappen (ook na de eerste vier jaar) de eindverantwoordelijke blijft? Gelden voor door het RBA af te nemen scholingsactiviteiten – naast prijs en levertijd – andere kwaliteitscriteria? Zo nee, waarom wordt aan de instellingen in de onderwijsinfrastructuur dan niet blijvend (of minimaal tot de achterstand in wet- en regelgeving is ingelopen) een preferente positie toegekend?

Op blz. 4 bovenaan wordt opgemerkt dat de adviestaak van de Raad voor de Arbeidsmarkt gedeeltelijk zal vervallen op het moment dat het CBA een adviesrol zal vervullen en dat de Raad voor de Arbeidsmarkt wordt opgeheven. Wat gebeurt er met het resterende deel van die adviestak als de Raad voor de Arbeidsmarkt wordt opgeheven? Op pagina 5 wordt gesteld dat in een nota van het CCBA voorgesteld wordt «het totale regionale budget volgens een vaste verdeelsleutel over de RBA's te verdelen». De leden van de P.v.d.A.-fractie waren zeer geïnteresseerd in de criteria die aan deze vaste verdeelsleutel ten grondslag (zullen) liggen. Zij stelden deze vraag mede naar aanleiding van de in maart van dit jaar door de heer Dortland (VNO) aangezwengelde discussie over de verdeelsleutel waarbij deze opmerkte dat een criterium als ingeschreven aantal werkzoekenden een premie op «bestandsvervuiling» zet. Anderzijds merkten zij op dat een verdeelsleutel waarbij vooral prestaties gemeten worden (b.v. in aantallen gerealiseerde bemiddeling of scholingsplaatsen) het risico in zich bergt dat de activiteiten te sterk geconcentreerd worden op relatief gemakkelijk tot stand te brengen resultaten. In zo'n geval wordt a.h.w. vanzelf de vraag naar nadere verfijningen (b.v. extra punten voor moeilijke doelgroepen) met het risico dat tenslotte een gecompliceerd bureaucratisch meetsysteem tot stand gebracht wordt. Zij meenden dat de verdeelsleutel inzake het totale regionale budget moet voldoen aan de normen van rechtvaardigheid en doelmatigheid. De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden twee vragen over de uitoefening van de ontslagtaak. In de Memorie van Antwoord wordt gesteld: «Wel zou bij de burgerlijke rechter een actie uit onrechtmatige daad kunnen worden ingesteld tegen door de minister gestelde regels» (21 063, nr. 5, blz. 3). Deze leden vroegen zich af of na de in de slotfase in de Tweede Kamer aangebrachte wijziging («aangeklede delegatie») thans geheel duidelijk is wie er dan zou moeten worden gedagvaard. Ten tweede vroegen zij het commentaar van het kabinet op de volgende passage uit een brief van 19 april 1990 van de Vereniging van Ontslagambtenaren¹: «Met betrekking tot de rechtspositie in het

¹ Deze brieven zijn op de griffie van de Eerste Kamer geregistreerd onder de nrs. 100455 en 100560.

Afschrift van deze brieven werd door de Eerste Kamer aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangeboden per brief van 10 mei 1990.

algemeen van het personeel van een arbeidsvoorzieningsorganisatie die reguliere overheidstaken behoudt, wijzen wij U op ILO-verdrag nr. 28 dat eist dat haar personeel met het oog op onafhankelijkheid, uit openbare ambtenaren bestaat.»

Tenslotte wensten de leden van de P.v.d.A.-fractie geïnformeerd te worden – mede gezien het belang dat zij hechten aan doelgroepenbeleid – over de actuele stand van de discussie over de financiering van de banenpools en de voortgang van de voorbereiding van het JWG. Al in eerdere publicaties (o.m. het advies van de ER) en in discussies is bepleit het doelgroepenbeleid mede tot uitdrukking te laten komen in de structuur van de nieuwe arbeidsvoorzieningsorganisatie. Bijvoorbeeld door vrouwen (eenderde van de beroepsbevolking) een plaats toe te kennen volgens het evenredigheidsprincipe. Het Breed Platform Vrouwen voor Economische Zelfstandigheid heeft de leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij brief van 27 april 1990¹ op de hoogte gesteld van zijn bezorgdheid over het feit dat naar zijn informatie in de BRA's slechts een zeer gering percentage vrouwelijke leden en voorzitters zal figureren. Het Breed Platform suggereert de minister de RBA's te verzoeken meervoudige voordrachten te doen (inbegrepen een vrouwelijke kandidaat), opdat hij via voorkeursbenoemingen alsnog in de gelegenheid is aan het evenredigheids criterium wat betreft de voorzittersbenoemingen te voldoen. De commissie wilde graag de reactie van de minister hierop vernemen.

Het lid van de fractie van de R.P.F. zou gaarne een nadere toelichting ontvangen over de opmerking met betrekking tot de publiekrechtelijke taak van de SER in de beantwoording van door hem gestelde vragen.

De voorzitter van de commissie,
Franssen

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld

¹ Deze brieven zijn op de griffie van de Eerste Kamer geregistreerd onder de nrs. 100455 en 100560. Afschrift van deze brieven werd door de Eerste Kamer aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangeboden per brief van 10 mei 1990.